

**ผลการให้ความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเจาะเลือดปลายนิ้วเพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือด
และตรวจวัดความดันโลหิต อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย**

อรุณี ไชยเมือง¹, รุ่งลาววัลย์ กาวิละ², ปุณณณิน เชื้อนเพ็ชร³ โรงพยาบาลแม่ลาว

ผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ทั้งรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาลแม่ลาว มีความจำเป็นต้องได้รับการตรวจติดตามความดันโลหิตและระดับน้ำตาลในเลือดปลายนิ้วอย่างต่อเนื่อง แต่ข้อจำกัดคือบุคลากรสาธารณสุขที่มีอยู่ไม่สามารถดูแลผู้ป่วยที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการพัฒนาความรู้และทักษะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้สามารถเจาะเลือดปลายนิ้วเพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือดและตรวจวัดความดันโลหิตให้กับผู้ที่เป็นโรคเบาหวานหรือโรคความดันโลหิตสูงได้อย่างถูกต้อง ทั้งด้านเทคนิคและสามารถแปลผลได้ จะช่วยให้ อสม.เกิดความมั่นใจในการให้บริการในชุมชน ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การวิจัยแบบกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการให้ความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจาะเลือดปลายนิ้วเพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือดและตรวจวัดความดันโลหิต อำเภอแม่ลาว ในเดือนมกราคม 2566 กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนอสม.จาก 5 ตำบล ในเขตพื้นที่รับผิดชอบอำเภอแม่ลาว จำนวน 53 คน ใช้วิธีการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยใช้สื่อวีดิทัศน์และสื่อรูปภาพ ร่วมกับการสอนสาธิตและสาธิตย้อนกลับการเจาะเลือดปลายนิ้วเพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือดและตรวจวัดความดันโลหิต ประเมินผลก่อนและหลังให้ความรู้ โดยใช้แบบทดสอบความรู้และทักษะการเจาะเลือดปลายนิ้วและการตรวจวัดความดันโลหิตสำหรับอสม. สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้และทักษะการเจาะเลือดด้วยสถิติ t-test

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังการสอนเจาะเลือดและตรวจวัดความดันโลหิต สูงกว่าก่อนการให้ความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะหลังการให้ความรู้เจาะเลือดและตรวจวัดความดันโลหิต สูงกว่าก่อนการให้ความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการเจาะเลือดปลายนิ้วเพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือดและการตรวจวัดความดันโลหิตโดยใช้วิธีการให้ความรู้ดังกล่าว ส่งผลให้อสม.เกิดกระบวนการเรียนรู้ เพิ่มความรู้ทักษะและศักยภาพให้กับอสม. เกิดการขยายบทบาทของอสม.ในชุมชน ให้เข้ามามีบทบาทในการดูแลสุขภาพคนในชุมชน มีเครือข่ายในการดูแลสุขภาพเชิงรุกในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความยั่งยืนได้ต่อไป

คำสำคัญ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน, การเจาะเลือดปลายนิ้ว, การตรวจวัดความดันโลหิต